

कौ०
१६

वसाने अवसाने कलांचरोवा कलांजरींते रामात् रामाद् रामा
 भ्यां रामेभ्यः रामस्य आदेशाप्रत्यययो ओसिच अतोंगस्येकारः रा
 मयो इस्व नघायोनुट् इस्वातात्तद्यंतादावंताच्चोत्परस्यामेनुडागमः गा३
 १४ नामि अजंतांस्पदीर्घा रामाणां रामे रामयो एत्वेकृते आदेशाप्रत्य
 ययोः इएकुभ्यां परस्या यदांतस्यादेशः प्रत्ययावयावश्चयः सक्तस्य
 मूर्द्धन्यदेशः इयद्विज्ञतस्यसस्यतादृशाएवचः रामेषु एवंकृष्मादयो
 ष्यदंताः सर्वदीनिसर्वनामानि सर्वविश्व उभ उभय इतरदुतम
 अन्यअन्यतर इतर त्वत् त्व नेम समसिम पूर्वपरावरदक्षिणोत्तरांधराणि मरा३
 व्यवस्थायामसंज्ञायां स्थमज्ञातिधनारब्धायां अंतरं वहिर्योगोयसंज्ञा
 नयो त्यद् तद् यद् एतद् इदम् अदस् एक द्वियुष्मदस्मदभवतु

दीर्घात्परोयः शसः सतस्यनः स्यात्पुंसि अटकुष्ठांडः नुमव्यवायेपि अ
 टकवर्गः पवर्गः आडुः नुमएते वा स्ते यथासंभवं मिलिते अव्यवधाने
 पि रघाभ्यां परस्य नः स्यात्समानपदे इति प्राप्ते यदांतस्य तो
 न रामान् यडुः सिडुः सामिनात्स्याः अदंताद्वादीनां मिनादयः स्युः एत्वं
 रामेण सुपिच यन्मादौ सुपि परे दीर्घः स्यात् रामाभ्यां अतोमिसौ अतोंगस्य
 स अतोंगात्परस्य मिसौ शर्मादेशो अनेकांशित् सर्वस्य रामैः डेः यः अतो ल
 गात्परस्य डेः र्यादेशः स्थानिवदादेशो न ल्विधौ आदेशस्थानिवत्स्यान्नतु
 स्थान्यलाप्रयविधौ इति स्थानिवत्वात्सुपिचेति दीर्घः रामाय रामा
 भ्यां बहुवचने कल्पेत कलादौ बहुवचने सुप्यतोंगस्यैकारः रामेभ्यः
 बहुवचने किं रामः रामस्य कलि किं रामाणाम् सुपि किं यचध्वं वा

को
१५

अ३

जागाणपाव त्सर्वत्रयाप्राप्तासाजसिवा पूर्वे पूर्वाः स्वाभिधेयापेक्षा
वधिनियमोव्यवस्था व्यवस्थायां किं दक्षिणागायकाकुशलाइत्य
र्थः संज्ञायां किं उत्तराः कुरवः स्वमज्ञातिधनारव्यायां ज्ञातिधना
न्यवाचिनः स्वशत्रुस्य प्राप्तासंज्ञासाजसिवा स्वे स्वाः आत्मीयाः
आत्मानुतिवाज्ञातिधनावाविनस्तुस्वः ज्ञातयोर्धेवा अंतरं वा हि
र्योगोयसंख्यानयोः वाह्येपरिधानीयैचार्थे अंतरशत्रुस्य प्राप्तासंज्ञा
साजसिवा अंतरे अंतराः वागृहाः वाह्याइत्यर्थः अंतरे अंतरावा
शाटकाः परिधानीयाइत्यर्थः अंतरमिति गाणसूत्रेऽप्युक्तिवक्तव्यं
अंतरायां पुरि पूर्वदिभ्यो नवयोवा एभ्यो ड सिङ्गोस्मात्सिनौ वास्तः
पूर्वास्मात् पूर्वात् पूर्वस्मिन् पूर्वं एवं परादीनामपि षोडशसर्वव

किम जसःशी अदंतात्सर्वनामैर्जसःशी अनेकालत्वात्सर्व
 देशः सर्वे सर्वनामोऽस्मै अतः सर्वनामोऽस्मै सर्वस्मै डसिङ्योः
 स्मस्मिन्मौ अतः सर्वनामो एतयोरेतौ स्तः सर्वस्मात् आमिसर्व
 नाम्नः सुट् अवर्णितात् परस्य सर्वनामो विहितस्य मः सुडागमः
 एत्वयत्वे सर्वेषां सर्वस्मिन् शेषरामशावृत एवं विष्वाद्योप्य
 दंता उभशब्दो नित्यं द्विवचनांतः उभौ उभौ उभाभ्यां उभयोः तस्य
 ह्यथा ठो कजर्थः डतरतमौ प्रत्ययो प्रत्ययग्रहणे तदंतग्रहणमिति
 तदंताग्राह्याः नैमड्यर्थे समः सर्वपर्यायः तुल्यपर्यायस्तु न समा
 नामिति ज्ञापकात् पूर्वपरावरदक्षिणोत्तरायराधराणि व्यवस्थायाम
 संज्ञायां एतेषां व्यवस्थायां के दक्षिणां गोप्यं कां मसंज्ञायां सर्वनामसं

को०
१६

पदोमासद्वित्रिशासन्मृषन्दोषन्पक्वकृच्छ्रदन्नासन्कृत्स्नभृतिपुषु पाददन्तनासिकामासहृदयनिशा...
 यूपदोषयुक्ततृणलतउदकआस्यएषापरादयुष्मादेशास्युःशसादौरा१३
 नस्यादेशाभवंति एकदेशविकृतस्यातंनन्य
 त्वा जरणावृत्त्यंजरसनिर्जरसौ निर्जरसः निर्जरसा निर्जरेण इत्यादि य
 होल्लादौ चरामवत् उपजीव्यविरोधात् निर्जरः निर्जरे इतिकाशि
 कायामुक्तं तत्प्राप्तादिकमेव पादः पादौ पादाः पादं पादं पादौ पादा
 न पादा पादनेत्यादि विश्वायाः दीर्घाजसिच दीर्घाजसिइविचनपूर्व
 सवर्णदीर्घस्यात् वृद्धिः विश्वयौ विश्वपाः विश्वयां विश्वयौ सुहंपुंस न
 कस्य स्वादियंचवचनानिसर्वनामस्थानसंज्ञानिस्मुरक्लीवस्य स्वादि
 स्वसर्वनामस्थाने आदेण क प्रत्ययावधिसुस्वादिस्य सर्वनामस्थानेषु य
 र्वयदसंज्ञंस्यात् यच्चिभं यकारादिस्य जदियुच क प्रत्ययावधिसुस्वादि
 स्वसर्वनामस्थाने पूर्वमस्य संज्ञंस्यात् आकडारादेका संज्ञा इत उ कडा
 के यत्ता श्रित्योत्पद्यते सतं प्रति सन्निपातः तस्या वे

तर्कनामवति

स्वार्थमविशिष्टपरार्थवलेनंगौणं

त संज्ञोपसर्जनीभूतास्तुनसर्वोदयः सर्वोनामकश्चित्स्मैसर्वोयदेहि
 स्वार्थमनुत्तरजपपरार्थं वलेनंगौणं श्रुतिक्वांतः सर्वमतिस्वः
 स्मै अतिसर्वोयदेहि तृतीयासमासे सर्वनामसंज्ञानस्यात् मासपूर्वीय
 तृतीयासमासार्थवाक्येयिन मासेनपूर्वीया द्वंद्वेच उक्तासंज्ञानस्यात् व
 णिश्चमेतराणं विभायाजसि जसाधारणत्वायैषीमावारव्यतत्रकतये
 द्वंद्वे उक्तासंज्ञावास्यात् वणिश्चमेतरे वणिश्चमेतराः प्रथमचरमतया
 ल्याद्वैकतिययनेमाश्च एतेजस्युक्तसंज्ञावास्याः प्रथमे प्रथमाः द्वितीये
 द्वितीयाः शेषंरामवत् नेमे नेमाः शेषं सर्ववत् तीयस्यद्वितीया द्विती
 यस्मै द्वितीयाय इत्यादि एवंतृतीयनिर्जरः जरायाजरसन्ध तदस्यां जराया
 जरस्रवास्यात् अजादौ विभक्तौ पदंगाधिकारे तस्य च तदंतस्य च निर्दिष्टयमा

हय्योः हरिणं वृष्येः इदुभ्यामुत्तरस्यादेः रौत्स्यात् घेरत् हरो हय्योः ह
 रिषु एवं कव्यादयः आनुडौ सारम्भुणं स्यात् डादेशः स्यात् संवुद्धौ
 सौ परे अलोत्पात्पूर्वउपधा अत्पादलः पूर्वायोर्वर्णसनुपधासंज्ञः स्यात्
 सर्वनामस्थाने च संवुद्धौ नांतस्योपधाया दीर्घस्य संवुद्धौ सर्वनामस्था
 ने अपृक्त एकाल्पत्वयः एकाल्पत्वयोयः सोऽपृक्तसंज्ञं स्यात् हलङ्गाव
 दीर्घात् सुतिस्पृक्तहलः हलंतात्परंघो दीर्घो योऽप्योतदंताच्च परं सुति
 सीत्येतदपृक्तं हलुप्यते प्रत्ययलोपे प्रत्ययलक्षणां प्रत्ययलुपेपितदा
 श्रितं कार्यं स्यात् नलोपप्रातिपदिकान्तस्य प्रातिपदिकसंज्ञकं यत्पदं
 तस्य नलोपः स्यात् सरका सरम्भुं संवुद्धौ सरम्भुरंगात्परं संवुद्धिवर्जं सर्वना
 मस्थानं हि ह्रस्वस्य अचो जिहिति अजंतांगस्य वृद्धिर्स्यात् सरबायो

राः कर्मधारय इत्यतः प्रागेकस्यैकैव संज्ञाज्ञेया पायानवकाशाच्च अ
 तोः धाँ आकारांतो यो धातुस्तदंतस्य भस्यांगस्य लोपः स्यात् अलोऽन्त्यस्य वि
 श्वपः विश्वया विश्वयाभ्यां मित्यादि एवं शंखाध्मादयः धातोः किं हं हान्
 आत इति योगविभागादधातोरण्यलोपः कश्चित् कः झः हरिः हरी जसि
 च ह्रस्वांतस्यांगस्यागुणः स्याज्जसि परे हरयः ह्रस्वस्य गुणः ह्रस्वस्य गुणः
 स्यात्संबुद्धौ हे हरे हरिं हरी हरीन् शेषोर्ध्वासंखि येषां ह्रस्वोया अत्रुदी
 विदुतौ तदंतं सरिववर्जघिसंज्ञं स्यात् आडोनास्त्रियां घेः परस्य आडोनास्या संज्ञौ
 दस्त्रियां आडि-तिटासज्ञां प्राचां हरिणा हरिभ्यां हरिभिः घेर्ङिति घिसं
 ज्ञं स्यङि-तिटो सुयिगुण स्यात् हरये हरिभ्यां हरिभ्यः गुणे कृते ड-सिङ-सो
 ष्य एङोङ-सोदंरति परे पूर्व रूपमेकादेशः स्यात् हरेः हरिभ्यां हरिभ्यः हरेः

को०
१६

ह्यः ६

त्रिभ्यः त्रैस्त्रयः त्रिषावृष्यत्रयादेशः स्यात् त्रिभ्यः त्रिषु गौण
 त्वेपि त्रिषु त्रयाणां त्रयोदीनामः एवामकारोवित्ता द्विपर्यतानामेवे
 ष्टिः द्विषाद्विद्वचनांतः द्वौः द्वौः द्वयोः द्विपर्यतानां किं भवान् भवं
 तौ यातिलोकमिति पयि सूर्यः पय्यो पय्यः हे पयीः पयीन् पय्या पयीभ्यो
 पयिभिः पय्ये पयीभ्यः पय्यः पय्योः पय्या पयी पयीषु एवं वातप्रम्यादयः
 वद्वः श्रेयस्यो यस्य सः वद्वश्च श्रेयसी यस्वीरव्यो नदी ईद्वदंतो नित्यस्वी
 लिगोनदी संज्ञोस्तः प्रथमलिङ्गग्रहणं च पूर्वं स्त्रीत्वे स्यो यस्य सः जन
 त्वेपि नदीत्वं वक्तव्यमित्यर्थः अम्बार्थेन द्योर्द्वैस्तः संवुद्धौ हे वद्व
 श्रेयसि आणनद्याः नद्योतात्परेषां डितामाडागमः आटश्च आटो
 चिपरेवृद्धिरेकादेशः वद्वश्च श्रेयस्यो वद्वश्च श्रेयस्याः वद्वश्च श्रेयसीनां डे

सखायः हेसखे सखायं सखायौ सखीन् सख्या सख्ये ख्यत्यात्पर
 सखित्तिष्ठाभ्यां खीतीशब्दाभ्यां कृतपरणादेशाभ्यां परस्य डः सिङः सो
 रतउः सख्युः औतडदुभ्यां परस्य डेः रौत् सख्यौ सखिवबुशेषं हरिवत्
 पतिः समास एव घिसंज्ञः पत्यायुः पत्यौ शेषं हरिवत् समासे तु भूयत्
 ये कतिशब्दो नित्यं बहुवचनांतः बहुगण्यवतुडतिसंख्या ~~एते संज्ञा~~ डः
 च ~~संज्ञा~~ इत्यंता संख्या षडसंज्ञा स्यात् षड्गोलुकजशशः षत्प
 यस्य लुकः प्लुलुयः लुकः प्लुलुपशब्दैः कृतं प्रत्ययदर्शनं क्रमात् तत्तसं
 ज्ञा स्यात् जसिच्चेति गुणो प्राप्ते न लुमतांगस्य लुमताशब्देन लुप्ते तन्नि
 मित्तं कार्येन कति कतिभिः कतिभ्यः कतिनां कतिषु अस्मद युस्मद
 षट् संज्ञाकारिषु स्वरूपाः त्रिषष्टौ बहुवचनांतः त्रयः त्रीन् त्रिभिः

उणादिव्युत्पन्नांतृनतृजंतानां यदि दीर्घो भवति तर्हि न प्रादीनामेव

को
२०

त्यस्मिन्निपद्ये नियमार्थं तेनेह न पिता पितरो पितरः पितरं शेवंधा
तृवते एवंजामात्रादयः ना नरौ नरः नृच अस्य नामिवा दीर्घः नृणां
नृणां गोतो गीत उकारो द्विहितं सर्वनामस्थानं एद्वत गोः गावो
गावः ओतो म्पासो ओतो म्पासो राकारो देशः गां गावो गाः गवा
गवे गोः रायो हलि रैयवस्व आकारो देशो हलिविभक्तौ राः रायो
रायः राभ्यामित्यादि गलो ग्लावो गलावः ग्लौभ्यामित्यादि इति
अजंताः पुल्लिङ्गाः अजाद्यतष्टाप् अजादीनामकारान्तानां स्त्रियां ङ
प् रमां औङ् आपः आवंतादंगादौ ङ् णीउं ङि ति औकारविभक्तैः सं
जा रमे रमाः संवुद्धौ च आपएकारः हेरमे हेरमाः आङि चापः आ
ङि औसिचाप एकारः रमया रमाभ्यां रमाभिः याडापः आपोङि तो

नुमचिरतृज्ज्हावेभ्योनुदपूर्वविप्रतिवेधेन क्रोष्टृनां क्रोष्टरि
 पक्षेहलादौचशंभुवत दुहः इत्यादि अतिचमूशहेतुनदिका
 र्येविशेषः हेअतिचमु अतिचम्बो अतिचम्बः अतिचमूनां
 अतिचम्बां खलपूः ओस्सुपि धात्ववयवसंयोगपूर्वेतिभवति
 यउवर्णस्तदंतोयोधातुस्तदंतस्थानेकाचोंगस्ययाणस्यात्चिसु
 पि खलप्यो खलप्यः एवंसुल्वादयः स्वयंभूः स्वयंभुवौ स्वयं
 भुवः वधीभूः वधीभ्वश्च अस्ययाणस्यात् अचिसुपि वधीभ्वावि
 त्यादिः हन्भूः हन्कारपुनः पूर्वस्यभुवोर्येणवक्तव्यः हन्वौ हन्वः ए
 वंकरभूः ह्गभूकारभूशदौस्वयंभूवत धाता धातरौ धातरः
 ऋवर्णावस्यणत्वंवाच्यं धातुणां एवंनष्टादयः नष्टादिग्रहणंयु

को
१७

दयः तृज्वकोष्ठः असंवुद्धौ सर्वनामस्थाने कोष्ठइत्यस्य कोष्ठप्र
योक्तव्य इत्यर्थः ऋतोदिसर्वनामस्थानयोः द्वौ सर्वनामस्थाने च परे
ऋदंतस्य गुण इति प्राप्ते ऋदुशानस्य रुदं सोने ह्रसां च ऋदंतानामु
सनसादीनां चानडस्यात् असंवुद्धौ सौ अप्रसूतवत्सनपूनेषु त्वष्टृत्
होतृयोतृप्रणास्तृणाम् अवादीनामुपधायादीर्घीसंवुद्धौ सर्वनाम
स्थाने कोष्ठा कोष्ठरो कोष्ठारः कोष्ठारं कोष्ठरो कोष्ठन् विभा
यातृतीयादिष्वचि तृतीयादिष्वजादिषु कोष्ठर्वातृज्वत् कोष्ठा -
कोष्ठानां कोष्ठो कोष्ठवे ऋतउत् ऋतोदिसिद्धुसोरतिउदेका
देशः रपरः रासस्य रेफात्संयोगात्परस्यसंख्येवलोपो नान्यस्यरस्यवि
सर्गः कोष्ठः कोष्ठोः कोष्ठः कोष्ठोः आभियरत्वात् त्वं ज्वद्वावे प्राप्ते

स ४

रामधाम्नीभ्यः नद्यंतादावंतान्नीशर्द्धञ्चडे-रामस्यात् वदुस्त्रेयस्यां शे
 वं पयिवत् अतिलह्मीः शेवं वदुस्त्रेयसीवत् प्रधीः अचिष्नुधातु
 युवांश्चोरियङ् वङ्गे शुप्रत्ययांतसेवर्णेवर्णितस्यधातोभुङ्त्येत
 स्यचांगस्येयङ् उवङ्गे स्तो जादौ प्रत्यये इति प्राप्ते एरनेकाचोसंयो
 गपूर्वस्य धात्वेवयवसंयोगपूर्वेन भवति यश्चर्णः तदंतोयोधातुः तस्या
 नेकाचोंगस्ययण जादौ प्रत्यये प्रध्यो प्रध्यः प्रध्यं प्रध्यां प्रधि शेवं प
 पीवत् एवं ग्रामाणिः डौ तु ग्रामाण्यां गतिश्च प्रादयः क्रियायोगे गतिसं
 जास्युः गतिकारकेतरपूर्वपदस्ययण नेष्यते शुद्धीः नभूसुधियोः एत
 योरचिसुधियणन सुधियौ सुधियः इत्यादि सुस्वमिद्धतीति सुस्वीः सु
 तीः सुस्युः सुस्यं सुत्युः सुत्यां शेवं प्रधीवत् शंभुहरिवत् एवं भज्वा

विके जरा जरसौ जरे इत्यादि पक्षे रमावत् गोया विश्वया
वत् मतीः मत्या डि. तिद्रुस्वश्च इयङ् उवङ् स्थानोस्त्रीश
वृभिन्नौ नित्यस्तीलिंगावीदृतौ द्रुस्वोच्चे इउवौ स्त्रियां वान
दीसंज्ञौस्तः डि. ति मते मते मत्याः मतेः नदीत्वपक्षे उ०
दिति डेरौ प्राप्ते इदृभ्यां नतिसंज्ञाभ्यामिदृभ्यां परस्य डेराम्
पक्षे अत्र घेः मत्यां मतौ शेषे हरिवत् एवं बुद्ध्यादयः त्रिच
तुरोस्त्रियां तिस्रचतस्र स्त्रिलिंगयोरेतयोरेतौ स्तो विभक्तौ अ
चिरः ऋतः तिस्रचतस्रोः ऋतोरादेशोऽचि गुणदीर्घत्वा ना
मपवादः तिस्रः तिस्रभिः तिस्रभ्यः आभिनुद् नतिस्रचतस्र ए

यादृवृद्धिः रमायै रमाभ्यां रमाभ्यः रमायाः रमयोः रमाणं र
मायां रमयोः रमासु एवंदुर्गादयः सर्वनाम्नः स्यादस्वश्च आ
वन्तात्सर्वनाम्नोडितः स्यादायश्चदस्वः सर्वस्यै सर्वस्याः सर्वयोः
सर्वीसां सर्वस्यं शेषंरमावत् एवंविम्बादयः आवन्ताः विभावा
दिक्समासेवद्विव्रीहौ सर्वनामतावास्यात् उत्तरपूर्वस्यै उत्तरपू
र्वीयै अपुरीत्युक्तेर्नेह अंतरायै नगर्यै तीयस्यडि-त्सुपसंख्या
नात् द्वितीयस्यै द्वितीयायै एवतृतीया अंवार्यनद्योदस्वः अं
वार्थीनांनद्यंतानांदस्वः स्यात् संबुद्धौ हेअंब्व हेअक्क हेअल्ल
असंयुक्तायेडलकास्तद्वतांदस्वो न हेअंबाडे हेअंबाले हेअं

कौ०
२२

वामि इयङ् वङ् स्थानौ स्त्वार्यौ यङ् अमिवानदी संज्ञौ स्तो न तु
स्त्री श्रियां श्रीणां श्रियि श्रियां श्रीषु धेनुर्मतिवत् स्त्रियां च
स्त्रीवाची कोट्टशब्दस्तु जंतवद्वपुलभते कर्त्तृभ्योङीप् कर्त्तृ
तेभ्यो नांतेभ्यश्च स्त्रियांङीप् कोकोष्टीस्त्रीवाची कोट्टशब्दगौ
रीवत् भूश्रीवत् स्वयंभूः पुंवत् नखट्स्वस्वादिभ्यः एभ्योङीप्
दायो नस्तः स्वसातिस्त्रश्च ननंदादुहिता तथा याता मातेति सप्तैते
स्वस्वादयः उदाहृताः स्वसा स्वसारौ माता शेषं यितृवत् शसिमा
तृह्योर्गौवत् रापुंवत् नौग्लौवत् इत्यजंताः स्त्रीलिङ्गाः

तयोर्नामिदीर्घान तिस्रणां तिस्रसु द्वे द्वाभ्यां द्वयोः गौरी गो
र्यो गौर्यः गौरी गौर्यो इत्यादि एवं नद्यादयः लक्ष्मीः अदीतं
त्रीतरीलक्ष्मी श्रीधीदीर्घा मुणादितः खिलिङ्गानाममीयांतुसुलो
पोनकदाचन शेषंगौरीवत् एवंतरीतं न्यादयः स्त्री हेस्त्रि स्त्रि
याः अस्त्रेयड् प्रादौ प्रत्यये स्त्रियौ स्त्रियः वाम्प्रासोः अभिरासि
च स्त्रियाइयड् वा स्त्रियं स्त्री स्त्रियौ स्त्रियः स्त्रीः स्त्रिया स्त्रिये
स्त्रियाः परत्वानुवृत्तौ स्त्रीणां स्त्रीषु श्रीः प्रियौ प्रियः नेयड् वड्
स्थानावस्त्री इयड् वडो स्थितिर्ययोस्तावी तौ नदीसंज्ञौ नतुस्त्री
हे श्रीः डिति द्रस्तेतिवा नदीत्वं प्रिये प्रिये प्रियाः प्रियः

को
२३

मोरदडादेशः स्यात् टः डितिभस्यटर्लोपः वावसाने कतरत्
कतरद् कतरे कतराणि हेकतरत् शेषं पुंवत् कतमत इ
तरत् अन्यत् अन्यतरत् अन्यतमस्य तु अन्यतममित्येव ए
कतरात्प्रतिषेधः वाच्यः एकतरं इत्येव न पुंसके प्रातिप
दिकस्य अजंतस्य प्रातिपदिकस्य इत्यः स्यात् लीवे श्रीपंजा
नवत् स्वमोर्नपुंसकात् लीवात्स्वमोर्लुक् स्यात् वारि इको
चि विभक्तौ इगंतस्य लीवस्य नुमचि विभक्तौ वारिणी वारी
णि वुलुमते तस्य नित्यत्वात्पक्षे संबुद्धिनिमित्तो गुणः हेवारे हे
वारि घेर्दितीतिगुणोपाये वदो वतु ज्ञेयवगुणेभ्यो नुम पूर्व

स्वमोर्नपुंसकादिति चानुवर्तते अमांश्मविधानं हल्मात्रेति हे ज्ञानसुइति स्थिते संवु
स्वमोर्नपुंसकादिति प्राप्स्यलुको वाधनार्थं द्विलोपात्परत्वादमादेशो कृते अभिपू
वत्त्वैव तस्यांतवद्वाद्वाइत्वांतमगम

अतोम अतोंगा ल्कीवात्स्वमोर्नपुंसकादिति चानुवर्तते अमांश्मविधानं हल्मात्रेति हे ज्ञानसुइति स्थिते संवु
लोपः हे ज्ञान नपुंसकाच्च ल्कीवादीडः शीमसंज्ञायां यस्य द्विसंवंधि परस्य संवु
तिच ईकारे तद्धिते च मस्येवर्णियोर्लोपः इत्यलोपे प्राप्ते औडस्यां नो मकारस्य लोप इत्यर्थः
प्रतिषेधो वाच्यः ज्ञाने जस्यासोशिः ल्कीवात् जस्यासोशिः स्या
त शिसर्वनामस्थानं इत्यतस्सर्वनामस्थानं संज्ञं स्यात् नपुंसक स्थि
स्य ऊलचः ऊलंतस्याजंतस्य च ल्कीवस्य नुमागमः स्यात्सर्वना
मस्थाने मिदचोत्पात्यरः अचामध्ये योत्पस्तस्मात्परस्तस्यैवांता
वयवोमित्स्यात् उपधादीर्घः ज्ञानानि पुनस्तद्धित शेषं पुंवत्
एवं वनफलादयः अदुतरादिभ्यः पंचभ्यः एभ्यः ल्कीवेभ्यः स्व